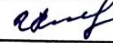

«Қостанайгуманитарлық колледж» мекемесі
Учреждение «Костанайский гуманитарный колледж»

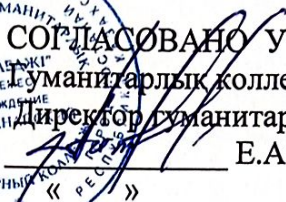
КЕЛІСІЛДІ БЕКІТЕМІН
ОӘЖ бойынша директордың орынбасары
Заместитель директора по УВР

 Капанова Г.И. .
« 01 » 09 2022 ж /г

СОГЛАСОВАНО УТВЕРЖДЕНО

Гуманитарлық колледжінің директоры
Директор гуманитарного колледжа

 Е.Айтмагамбетов

« 01 » 09 2022 ж /г

«Аманат» пікірталас клубының
2022-2023 оқу жылына бағдарламасы
Программа дебатного клуба «Аманат»
на 2022-2023 учебный год

.Пікірталас луб жетекшесі : Султанова Б.К.
Руководитель дебатного клуба: Султанова Б.К.

"Түсіндірме жазба

Қазақстан Республикасының 27.07.2007 ж. «Білім туралы» Заңына сәйкес, қосымша білім беру балалар мен ересектердің шығармашылық қабілеттерін қалыптастыруға және дамытуға, олардың интеллектуалдық, моральдық және дене шынықтыруына жеке қажеттіліктерін қанағаттандыру, салауатты және қауіпсіз өмір салты мәдениетін қалыптастыру, денсаулықты нығайту, сондай-ақ бос уақытын ұйымдастыруға бағытталған.

Сыныптан тыс тәрбие жұмысының жоспарын құрудың құқықтық негізі келесі нормативтік құжаттар болып табылады:

- «Білім туралы» 2007 жылғы 27 шілдедегі Қазақстан Республикасының Заңы;

- Техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім беру мамандықтарының жіктеуіші;

- «Білім берудің барлық деңгейлерінде білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарттарын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2018 жылғы 31 қазандағы № 604 бұйрығы.

- «Техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім беру мамандықтары бойынша үлгілік оқу жоспарлары мен үлгілік оқу бағдарламаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2017 жылғы 31 қазандағы № 553 бұйрығы.

- «Қазақстан Республикасының бастауыш, негізгі орта, жалпы орта білім берудің үлгілік оқу бағдарламаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2012 жылғы 8 қарашадағы № 500 бұйрығы;

Қосымша білім беру бағдарламасы оқу процесін ұйымдастырудың құрамдас бөлігі болып табылады және білім мен тәрбиенің бірлігін қамтамасыз етеді.

Қазіргі білім берудің негізгі міндеті-кез-келген пәндік салада қолданылатын жалпыланған қызмет тәсілдерінің кешенін әзірлеу және қолдану. Білім алушылармен тәрбие жұмысының міндеттерінің бірі оқушылардың шығармашылық, коммуникативтік және интеллектуалдық қабілеттерін іске асыруға мүмкіндік беру, мақсаты бар, өмірлік проблемаларды шеше алатын, әлеуметтік кеңістікте бағдарланған, шығармашылық даралығы бар адамгершілік адамды тәрбиелеу болып табылады.

Пікірталас-оқу, дамытушылық, тәрбиелік, коммуникативтік аспектілерді көрсететін сабақтан тыс жұмыстардың бір түрі. Пікірталас кез-келген қызмет саласында тиімді қарым-қатынас жасау үшін қажетті дағдыларды дамытады.

"Аманат" үйірмесінің жұмыс бағдарламасы білім беру мазмұнын жаңғырту міндеттеріне сәйкес әзірленді. Бағдарлама барлық курс студенттеріне арналған.

Үйірменің қызметі аудиториядан тыс болып табылады және бағыттарды таңдау еркіндігімен және жыл бойы білім алушының қызмет саласын өзгерту мүмкіндігімен ерекшеленеді.

Жоба әдісі, сыни тұрғыдан ойлау әдісі, пікірталас әдісі, рөлдік технологиялар, АКТ әр түрлі саладағы білімді органикалық түрде біріктіруге және жаңа идеяларды қалыптастыра отырып, оларды іс жүзінде қолдануға мүмкіндік береді.

Әзірлеуші ұйым: "Қостанай гуманитарлық колледжі" мекемесі.

Әзірлеуші: Султанова Бахыт Қасымбековна-арнайы пәндер оқытушысы.

Бағдарламаның мақсаттары:

* алған білімі мен жеке қасиеттеріне сүйене отырып, өзін қоғамда жүзеге асыра алатын, сол арқылы еліміздің өркендеуіне ықпал ете алатын, қоғамға сұранысқа ие заманауи тұлғаны қалыптастыру.

* білім алушыларда сыни ойлауды, өркениетті пікірталас дағдыларын қалыптастыру және дамыту, оның ішінде: әртүрлі көзқарастарға төзімділік пен құрмет;

* командада жұмыс істеу қабілетін дамыту;

* әртүрлі идеялар мен сенімдерді қорғау қабілетін дамыту;

* мәдени қарым-қатынас ортасын қалыптастыру, қазіргі әлеуметтік-экономикалық және саяси жағдайдың маңызды мәселелері бойынша пікір алмасу;

* білім алушылардың зияткерлік және шығармашылық қабілеттерін дамыту, білім алушылар мен оқытушының ғылыми-зерттеу қызметін қолдау.

Бағдарламаның міндеттері:

* Білім алушылардың зияткерлік, шығармашылық бастамаларын, оқу-танымдық қызығушылықтарын дамыту.

* Білім алушылардың азаматтық ұстанымын жандандыру.

* Білім алушыларды ішкі мотивацияда ұйымдастырылған ізденістік оқу-танымдық іс-әрекетке белсенді қосу.

* Білім алушылардың коммуникативтік дағдылары мен қабілеттерін дамыту.

* Білім алушылар мен білім алушылардың бірлескен қызметін, серіктестік қатынастарын ұйымдастыру, білім алушыларды оқу қызметіндегі педагогикалық тұрғыдан орынды тәрбие қатынастарына қосу.

* Білім алушылардың құқықтық мәдениетін арттыру.

* Сіздің өмірлік жоспарларыңызды анықтаңыз, болашақ мамандықты таңдаңыз және болашақтың уақытша перспективасын нақтылаңыз, нәтижесінде жеке дамуыңызда, жеке басыңызды табуда алға жылжытыңыз.

* Пікірталасқа қатысу, аудитория алдында баяндамалар жасау қабілетін қалыптастыру.

* білім алушылардың ғылыми жұмыс дағдыларын дамыту, білім алушыларды ғылыми ізденіс әдістері мен әдістерімен таныстыру.

Жұмыс барысында студенттер келесі біліктілер мен дағдыларды игеруі керек:

- ақпарат алу үшін әртүрлі бұқаралық ақпарат құралдарын пайдаланыңыз;

- ақпаратты талдау және аргумент құру үшін сыни ойлауды қолдану;

- абстрактілі идеялар мен нақты әлемдегі оқиғалар арасындағы логикалық байланыстарды қараңыз;

- жинақталған материалды ұйымдастыру; сөйлеуді дұрыс құру;

- қарсыластың дәлелін жоққа шығару;

- мәселені анықтау және оқшаулау мүмкіндігі;

- қорытынды және қорытынды жасай білу;

- дәлелдемелерді, өзіндік ойлау процесін бағалай білу;

- командада жұмыс істей білу.

Қажетті жабдықтар: бейне проектор, компьютер, Интернет.

Сабақтан тыс іс-шаралар бағдарламасын игерудің жоспарланған нәтижелері.

Жеке нәтижелер:

- моральдық нормалар мен құндылықтар жүйесіндегі бағдар;

- Жеке табысқа ғана емес, сонымен қатар қоғам өмірінің әртүрлі жақтарын дамытуға, өз елінің әл-ауқаты мен өркендеуіне қызығушылық;

- патриотизм, Отанға деген сүйіспеншілік пен құрмет идеяларына негізделген құндылық бағдарлары; азаматтық бейбітшілік пен келісімді сақтау қажеттілігі; адамға, оның құқықтары мен бостандықтарына жоғары құндылық ретінде қарау;

Мета-пәндік нәтижелер келесіде көрінеді :

- өзінің танымдық іс-әрекетін саналы түрде ұйымдастыра білу (мақсат қоюдан бастап нәтижені алуға және бағалауға дейін);

- жасөспірімдерге тән негізгі әлеуметтік рөлдер шеңберінде нақты әлеуметтік жағдайларды талдау, іс-әрекеттің барабар тәсілдері мен мінез-құлық үлгілерін таңдау қабілеті;

- көпшілік алдында сөйлеудің әртүрлі түрлерін меңгеру (мәлімдемелер, монолог, пікірталас) және диалог жүргізудің этикалық нормалары мен ережелерін сақтау;

- танымдық және практикалық тапсырмаларды, оның ішінде жобалық қызметті пайдалана отырып орындай білу.

Білім алушылардың бағдарлама мазмұнын игеруінің пәндік нәтижелері салада болып табылады:

танымдық

- қоғам мен адам туралы, қоғамдық өмірдің салалары мен салалары туралы салыстырмалы түрде тұтас түсінік;

- ең маңызды әлеуметтік объектілерді бейнелейтін жеке ғылыми ұғымдарды білу, осы ұстанымдардан әлеуметтік шындық құбылыстарын бағалай білу;

- әр түрлі көздерден қажетті әлеуметтік ақпаратты таба білу; терминдер мен ұғымдарды қолдана отырып, оны жеткілікті түрде қабылдау. құндылық-мотивациялық

- негізгі адамгершілік және құқықтық ұғымдарды, нормалар мен ережелерді білу;

- гуманистік және демократиялық құндылықтарға, патриотизм мен азаматтыққа бейілділік; еңбек

- адамның негізгі іс-әрекетінің бірі ретінде еңбек ерекшеліктерін білу;

- түсіну еңбек қызметінің жеке тұлға үшін және қоғам үшін маңызы;

коммуникативті

- топтық жұмысты орындау барысында өзара іс-қимыл жасай білу, диалог жүргізу, пікірталасқа қатысу, өз көзқарасын дәлелдей білу;

- жанжалдарды жеңудің жеке әдістері мен тәсілдерімен танысу.

Іске асыру мерзімі және мақсатты аудитория

Үйірменің бағдарламасы ОҚУ ЖЫЛЫ ішінде 2 сағаттан 20 сабаққа есептелген. Пікірталас клубының мақсатты аудиториясы-барлық курстардың студенттері.

БАҒДАРЛАМАНЫҢ ТАҚЫРЫПТЫҚ ЖОСПАРЫ

Бөлімдер мен Тақырыптардың атауы	Сағат тар көлемі
1 тақырып. Кіріспесабақ. "Аманат" үйірмесінің бағдарламасымен және қызмет бағытымен танысу. Пікірталас дегеніміз не. Пікірталас, түрлері, формалары, пікірталас түрлері	2
2 тақырып. Талқылауды дайындау және өткізу. Пікірталас өткізу ережелері	2
3 тақырып. Пікірталас тақырыптарын тұжырымдау және талдау.	2
4 тақырып. Ақпаратты іздеу және талдау. Ақпарат көздері	2
5 тақырып. Ақпаратты іздеу және талдау. Ақпарат көздері	
6 тақырып. Талқылау кезіндегі іскерлік этикет	2
7 тақырып. Сөйлеу мәдениеті. Сөйлеудің мәнерлік құралдары.	2
8 тақырып. Сөйлеу мәдениеті. Сөйлеудің мәнерлік құралдары.	2
9 тақырып. Сөйлеу құрылымы мен логикасы. Сөйлеу жолақтарына бөлу. Үзілістер. Екпін.	2
10 тақырып. Дикция. Дыбыстың таза алығуымен жұмыс істеу әдістемесі	2
11 тақырып. Спикердің жеке қасиеттері.	2
12 тақырып. Аудиториямен байланыс және байланыс. Аудиторияға ауызша емес әсерету	2
13 тақырып. Аудиториямен байланыс және байланыс. Аудиторияға ауызша емес әсерету	2
14 тақырып. Көрсермендер алдында сөйлеу қорқынышын қалай жеңуге болады. . Эмоциялар және оларды бақылау.	2
15 тақырып. Көпшілік алдында сөйлеуді визуализациялау.	2

Презентацияларды дайындау	
16 тақырып. Көпшілік алдында сөйлеуді визуализациялау. Презентацияларды дайындау	2
17 тақырып. Көрсеткіштер арқылы сөйлеу қорқынышын қалай жеңуге болады. . Эмоциялар және оларды бақылау.	2
18 тақырып. Сөз сөйлеу	2
19 тақырып. Сөз сөйлеу (шығармашылық есеп беру)	
20 тақырып. Пікір сайыс клубының жұмысын қорытындылау	2
БАРЛЫҒЫ:	20

ШҚИРТАЛАСТАРДЫҢ ҮЛГІЛІ ТАҚЫРЫПТАРЫ:

1. «Ұлттық тәрбие – құндылықтың бастауы»
2. «Патриотизм – ұлттық рухтың асқақ белгісі».
3. «Сыбайлас жемқорлық – қоғам індеті».
4. «Тәрбие төркіні-мәдениет»
5. «Рухани адамгершіліктің қоғамдағы маңызы».
6. «Терроризм мен экстремизм - замануи өркениеттің басты қауіп-қатері»
7. «Отбасы құндылықтары салт-дәстүрлерден бастау алады».
8. «Экология – жер тағдыры».
9. «Бизнес және жастар: сөзден іске»
10. «Ақша әлемді басқарады»
11. «Жергілікті билік маңызды мәселелерді шешудің нақты тетігі ретінде»
12. «Мейірімділік - қазіргі қоғамның өзегі»

ӘДЕБИЕТТЕР ТІЗІМІ:

МҰҒАЛІМГЕ АРНАЛҒАН ӘДЕБИЕТ:

1. Дебаты/пособие для учащихся и педагогов/. М.: Наука, 2001, при поддержке Фонда Сороса и Института "Открытое Общество".
2. Пашкевич С. Дебатный Клуб старшеклассников/пособие для начинающего тренера/. Екатеринбург, Дом Учителя, 2003.
3. Website Internet, home-page Worldwide Web at <http://www.osi.hu/debate/>.
4. Бернс Р. Я-концепции и воспитание. Пер. с англ. /Общ.ред. и вступ. ст. В. Пилиповского, М.: 1986.
5. Буева Л. Человек: деятельность и общение. М.: Просвещение, 1978.
6. Кан-Калик В. Грамматика общения. М.: Просвещение, 1995.
7. Маленкова Л. Культура общения или искусство диалога. Программа воспитания школьников. М.: "Ноосфера", 1996.
8. Миславский Ю. Саморегуляция и активность личности в юношеском возрасте. М.: Просвещение, 1991.

БІЛІМ АЛУШЫЛАРДЫҢ ӘДЕБИЕТІ:

1. Дебаты/пособие для учащихся и педагогов/. М.: Наука, 2001, при поддержке Фонда Сороса и Института "Открытое Общество".
2. Website Internet, home-page Worldwide Web at <http://www.osi.hu/debate/>.
3. Маленкова Л. Я – человек. Старшеклассникам о самопознании и самовоспитании. М.: "Ноосфера", 1996.
4. Поляков С. Тренинг общения. Групповые дискуссии. Выпуск 2. Ульяновск, 1996..

Пояснительная записка

Согласно Закону Республики Казахстан от 27.07.2007г. «Об образовании», дополнительное образование направлено на формирование и развитие творческих способностей детей и взрослых; удовлетворение их индивидуальных потребностей в интеллектуальном, нравственном и физическом совершенствовании, формирование культуры здорового и безопасного образа жизни, укрепление здоровья, а также на организацию их свободного времени. Нормативно-правовой основой формирования плана внеаудиторной воспитательной деятельности являются следующие нормативные документы:

- Приказ Министра образования и науки Республики Казахстан от 31 октября 2018 года № 604 «Об утверждении государственных общеобязательных стандартов образования всех уровней образования»;

- Приказ Министра образования и науки Республики Казахстан от 8 ноября 2012 года №500 «Об утверждении типовых учебных программ начального, основного среднего, общего среднего образования Республики Казахстан»;

- Приказ Министра образования и науки Республики Казахстан от 31 октября 2017 года № 553 «Об утверждении типовых учебных планов и типовых учебных программ по специальностям технического и профессионального, послесреднего образования»;

Программа дополнительного образования является неотъемлемой частью целостной системы организации образовательного процесса и обеспечивает единство обучения и воспитания.

Основная задача современного образования – разработка и применение комплекса обобщенных способов деятельности, применимых в любой предметной области. Одной из задач воспитательной работы с обучающимися является предоставление возможности реализовать творческие, коммуникативные и интеллектуальные способности учащихся, воспитать нравственного человека, который имеет цель, умеет решать жизненные проблемы, ориентирован в социальном пространстве, имеет творческую индивидуальность.

Дискуссия – одна из форм внеурочной деятельности, в которой отражены обучающие, развивающие, воспитательные, коммуникативные аспекты. Дискуссия развивает навыки, необходимые для эффективного общения в любой сфере деятельности.

Рабочая программа клуба «Аманат» разработана в соответствии с задачами модернизации содержания образования. Программа рассчитана на студентов СПО всех курсов.

Деятельность клуба «Аманат» является внеаудиторной и отличается свободой выбора направлений и возможностью смены сферы деятельности обучающегося в течение года.

Метод проектов, метод критического мышления, метод дебатов, ролевые технологии, ИКТ позволяют органично интегрировать знания из разных областей и применять их на практике, генерируя при этом новые идеи.

Организация-разработчик: Учреждение «Костанайский гуманитарный колледж»

Разработчик: Султанова БахытКасымбековна
преподаватель специальных дисциплин;

Цели программы:

- формирование современной востребованной обществом личности, способной, опираясь на полученные знания и личностные качества реализовать себя в обществе, тем самым способствуя процветанию нашей страны.
- формирование и развитие у обучающихся критического мышления, навыков цивилизованной дискуссии, в том числе: терпимости и уважения к различным взглядам;
- развитие умения работать в команде;
- развитие способности отстаивать различные идеи и убеждения;
- формирование среды культурного общения, обмена мнениями по важнейшим вопросам современной социально-экономической и политической ситуации;
- развитие интеллектуальных и творческих способностей обучающихся, поддержка научно-исследовательской деятельности обучающихся и преподавателя.

Задачи программы:

- Развитие интеллектуальной, творческой инициативы, учебно-познавательных интересов обучающихся.
- Активизация гражданской позиции обучающихся.
- Активное включение обучающихся в поисковую учебно-познавательную деятельность, организованную на внутренней мотивации.
- Развитие коммуникативных умений и способностей обучающихся.
- Организация совместной деятельности, партнерских отношений обучающихся и обучаемых, включение обучающихся в педагогически целесообразные воспитательные отношения в учебной деятельности.
- Повышение правовой культуры обучающихся.
- Определить свои жизненные планы, выбрать будущую профессию и прояснить временную перспективу будущего и в итоге продвинуть в личностном развитии, в обретении собственной идентичности.
- Сформировать умение участвовать в дискуссии, выступать перед аудиторией с докладами.

- развивать у обучающихся навыки научной работы, знакомить обучающихся с методами и приемами научного поиска.

В ходе работы учащиеся должны овладеть следующими умениями и навыками:

- использовать различные СМИ для получения информации;
- использовать критическое мышление для анализа информации и построения аргументации;
- видеть логические связи между абстрактными идеями и событиями реального мира;
- организовывать наработанный материал; правильно строить речь;
- опровергать аргумент оппонента;
- умение определить и вычленить проблему;
- умение делать выводы и заключения;
- умения оценивать доказательства, собственный мыслительный процесс;
- умение работать в команде.

Необходимое оборудование: видеопроектор, компьютер, Интернет.

Планируемые результаты освоения программы внеурочной деятельности.

Личностные результаты:

- ориентация в системе моральных норм и ценностей;
- заинтересованность не только в личном успехе, но и в развитии различных сторон жизни общества, в благополучии и процветании своей страны;
- ценностные ориентиры, основанные на идеях патриотизма, любви и уважения к Отечеству; необходимости поддержания гражданского мира и согласия; на отношении к человеку, его правам и свободам как высшей ценности;

Метапредметные результаты проявляются в :

- умении сознательно организовывать свою познавательную деятельность (от постановки цели до получения и оценки результата);
- способности анализировать реальные социальные ситуации, выбирать адекватные способы деятельности и модели поведения в рамках реализуемых основных социальных ролей, свойственных подросткам;
- овладении различными видами публичных выступлений (высказывания, монолог, дискуссия) и следовании этическим нормам и правилам ведения диалога;
- умении выполнять познавательные и практические задания, в том числе с использованием проектной деятельности.

Предметными результатами освоения обучающимися содержания программы являются в сфере:

познавательной

- относительно целостное представление об обществе и о человеке, о сферах и об областях общественной жизни;
- знание отдельных научных понятий, отражающие наиболее важные социальные объекты, умение с этих позиций оценивать явления социальной действительности;

· умения находить нужную социальную информацию в различных источниках; адекватно ее воспринимать, применяя термины и понятия.ценностно-мотивационной

· знание основных нравственных и правовых понятий, норм и правил;
· приверженность гуманистическим и демократическим ценностям, патриотизму и гражданственности; трудовой

· знание особенностей труда как одного из основных видов деятельности человека;

· понимание значение трудовой деятельности для личности и для общества;
коммуникативной

· умение взаимодействовать в ходе выполнения групповой работы, вести диалог, участвовать в дискуссии, аргументировать собственную точку зрения;

· знакомство с отдельными приемами и способами преодоления конфликтов.

Сроки реализации и целевая аудитория

Программа кружка рассчитана на 20 занятий по 2 часа в течение учебного года. Целевой аудиторией дискуссионного клуба являются обучающиеся всех курсов.

ТЕМАТИЧЕСКИЙ ПЛАН ПРОГРАММЫ

Наименование разделов и тем	Объем часов
Тема 1. Вводное занятие. Знакомство с программой и направлением деятельности кружка «Аманат». Что такое дискуссия. Дискуссия, виды, формы, типы дискуссий	2
Тема 2. Подготовка и проведение дискуссии. Правила проведения дискуссии	2
Тема 3. Формулировка и анализ тем дискуссии.	2
Тема 4. Поиск и анализ информации. Источники информации	2
Тема 5. Поиск и анализ информации. Источники информации	
Тема 6. Деловой этикет при проведении дискуссий	2
Тема 7. Культура речи. Выразительные средства речи.	2
Тема 8. Культура речи. Выразительные средства речи.	2
Тема 9. Структура и логика речи. Деление на речевые такты. Паузы. Ударения.	2
Тема 10. Дикция. Методика работы над чистотой звучания	2
Тема 11. Личностные качества оратора.	2
Тема 12. Общение и контакт с аудиторией. Невербальное воздействие на аудиторию	2
Тема 13. Общение и контакт с аудиторией. Невербальное воздействие на аудиторию	2
Тема 14. Как преодолеть страх выступления перед аудиторией. Эмоции и их контроль.	2

Тема 15. Визуализация публичного выступления. Подготовка презентаций	2
Тема 16 Визуализация публичного выступления. Подготовка презентаций	2
Тема 17. Как преодолеть страх выступления перед аудиторией. Эмоции и их контроль.	2
Тема 18. Выступление	2
Тема 19. Выступление (творческий отчет)	
Тема 20. Подведение итогов работы дискуссионного клуба	2
ВСЕГО	20

ПРИМЕРНЫЕ ТЕМЫ ДИСКУССИЙ

1. «Патриотизм, нравственность, милосердие – важные духовные ценности».
2. «Милосердие – стержень современного общества».
3. «Терроризм – как угроза национальной безопасности»
4. «Экстремизм и терроризм – проблема современности».
5. «Добропорядочность и верховенство закона-залог успешной нации»
6. «Милосердие, нравственность, жизненные ценности»
7. «Выбор талантливой молодежи – жить и работать в своей стране»
8. «Коррупция – болезнь общества»
9. «Сохранность окружающей среды важнее экономического роста»
10. «Бизнес и молодежь: от слов к делу»
11. «Деньги правит миром»
12. «Местная власть, как реальный рычаг для решения важных вопросов»

СПИСОК ЛИТЕРАТУРЫ

ЛИТЕРАТУРА ДЛЯ ПЕДАГОГА:

1. Дебаты/пособие для учащихся и педагогов/. М.: Наука, 2001, при поддержке Фонда Сороса и Института "Открытое Общество".
  2. Пашкевич С. Дебатный Клуб старшеклассников/пособие для начинающего тренера/. Екатеринбург, Дом Учителя, 2003.
  3. Website Internet, home-page Worldwide Web at [http://www.osi. hu. /debate/](http://www.osi.hu/debate/).
  4. Бернс Р. Я-концепции и воспитание. Пер. с англ. /Общ.ред. и вступ. ст. В. Пилиповского, М.: 1986.
  5. Буева Л. Человек: деятельность и общение. М.: Просвещение, 1978.
  6. Кан-Калик В. Грамматика общения. М: Просвещение, 1995.
  7. Маленкова Л. Культура общения или искусство диалога. Программа воспитания школьников. М.: "Ноосфера", 1996.
  8. Миславский Ю. Саморегуляция и активность личности в юношеском возрасте. М.: Просвещение, 1991.
- ЛИТЕРАТУРА ОБУЧАЮЩИХСЯ:**

1. Дебаты/пособие для учащихся и педагогов/. М.: Наука, 2001, при поддержке Фонда Сороса и Института "Открытое Общество".
2. Website Internet, home-page Worldwide Web at <http://www.osi.hu/debate/>.
3. Маленкова Л. Я – человек. Старшеклассникам о самопознании и самовоспитании. М.: "Ноосфера", 1996.
4. Поляков С. Тренинг общения. Групповые дискуссии. Выпуск 2. Ульяновск, 1996..